

ODMĚŇOVÁNÍ ČLENŮ OKRSKOVÝCH VOLEBNÍCH KOMISÍ

Nároky členů okrskových volebních komisí

Člen okrskové volební komise, který je v pracovním poměru nebo služebním poměru, má nárok na pracovní nebo služební volno v nezbytně nutném rozsahu a na náhradu mzdy, platu, služebního příjmu nebo odměny ve výši průměrného výdělku od uvolňujícího zaměstnavatele. Členovi okrskové volební komise, který není v pracovním poměru nebo služebním poměru, avšak je výdělečně činný, přísluší paušální náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena okrskové volební komise ve výši 43 Kč za hodinu, nejvýše však 340 Kč za jeden den.

Výše zvláštní odměny

V prováděcích vyhláškách k jednotlivým volebním zákonům je výše zvláštní odměny upravena tak, že za výkon funkce v okrskové volební komisi náleží:

- řadovému členovi **1 800,- Kč**,
- místopředsedovi a zapisovateli **2 100,- Kč**,
- předsedovi **2 200,- Kč**.

Konají-li se volby v souběhu s jinými volbami, zvyšuje se odměna za výkon funkce o **400,- Kč**.

V případě konání dalšího kola prezidentské volby nebo senátních voleb se odměna zvyšuje o **dalších 700 Kč pro řadové členy a o 1 000 Kč pro zapisovatele, místopředsedu a předsedu**.

K dalšímu navýšení o **400 Kč** dochází i v případě komunálních voleb v územně členěných statutárních městech a v hlavním městě Praze.

Pokud se například konají volby do zastupitelstev obcí v souběhu s volbami do Senátu, které jsou dvoukolové, bude členovi okrskové volební komise, který není předsedou, místopředsedou ani zapisovatelem a zúčastní se všech zasedání okrskové volební komise, náležet zvláštní odměna ve výši 2 900 Kč (1 800 Kč + 400 Kč + 700 Kč). Zapisovateli a místopředsedovi by pak náležela odměna ve výši 3 500 Kč (2 100 Kč + 400 Kč + 1 000 Kč) a předsedovi okrskové volební komise ve výši 3 600 Kč (2 200 Kč + 400 Kč + 1 000 Kč).

Krácení zvláštní odměny

V případě, že se člen okrskové volební komise nezúčastní všech jednání okrskové volební komise, obecní úřad celkovou výši odměny poměrně krátí, a to podle evidence o jeho účasti na jednáních okrskové volební komise. Takovýto postup se uplatní mj. i v případě, kdy se člen okrskové volební komise neúčastní třeba jen prvního jednání okrskové volební komise, kde dochází ke složení slibu a k losování předsedy a místopředsedy okrskové volební komise. Důvody neúčasti přitom nejsou rozhodné, ani to, zda účast je omluvená či neomluvená.

V případě dvoukolových voleb, kdy se zvláštní odměna členům okrskové volební komise navyšuje o dalších 700 Kč, resp. 1 000 Kč, není možné tento příplatek vnímat odděleně a chápat ho jako samostatnou část odměny pouze za II. kolo voleb. Stejně jako první a druhé kolo tvoří v celku jedny volby, je příplatek 700 Kč, resp. 1 000 Kč za druhé kolo pouze součástí celkové odměny za jedny dvoukolové volby. Z uvedeného vyplývá, že pokud by se některý člen okrskové volební komise účastnil pouze II. kola voleb do Senátu, neznamena to, že by mu náležela pouze částka 700 Kč, resp. 1 000 Kč, ale poměrná část z celé odměny podle času stráveného výkonem funkce v okrskové volební komisi, např. jedna třetina.

Volební vyhlášky nevylučují způsob výplaty odměny přizpůsobit tak, aby bylo zachováno poměrné krácení odměny a zároveň došlo k odstranění výrazných disparit v poskytnuté celkové částce pro jednotlivé členy okrskové volební komise. Takovému postupu krácení pak odpovídá i možnost krácení podle hodin, která umožňuje vzít v potaz i to, jak dlouho okrsková volební komise zasedala, než předala výsledky za svůj volební okrsek.

Všichni zapisovatelé, předsedové a místopředsedové okrskových volebních komisí jsou povinni se účastnit školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování, jež organizuje pověřený obecní úřad ve spolupráci s Českým statistickým úřadem. Podle zákona předseda, místopředseda a zapisovatel, který nesplnil svou povinnost účastnit se školení, nemá nárok na vyšší zvláštní odměnu a náleží mu pouze odměna řadového člena. Jeho postavení předsedy, místopředsedy či zapisovatele tím ovšem není dotčeno.

V případě, že je zapisovatel jmenován nebo předseda či místopředseda vylosován až v době, kdy již nebylo možné účast na školení zajistit, uplatní se zákonná výjimka a zvláštní odměna se nesnižuje.

Zdravotní pojištění

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů obsahuje v ustanovení § 5 písm. a) bod 7 výjimku, podle které člen okrskové volební komise, který plní úkoly podle volebních zákonů, **není plátcem pojistného**. Z uvedeného vyplývá, že zvláštní odměna se nekrátí o platbu zdravotního pojištění.

Daň z příjmů ze závislé činnosti

Zákonem č. 366/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, došlo k vložení nového ustanovení § 6 odst. 9 písm. w) tohoto zákona, kterým se s účinností od 1. 1. 2023 **osvobozuje od daně z příjmů zvláštní odměna za výkon funkce člena okrskové volební komise a člena zvláštní okrskové volební komise.**

Sociální pojištění

V souvislosti s osvobozením příjmů, které členům okrskové volební komise plynou ze zvláštní odměny za výkon této funkce, není u těchto osob od 1. 1. 2023 splněna podmínka pro to, aby byli považováni za zaměstnance pro účely nemocenského a důchodového pojištění.

Uvedené je nutno vnímat i ve spojení s ustanovením § 3 odst. 3 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož je poplatníkem pojistného zaměstnanec, který je účasten nemocenského a důchodového pojištění. Z důvodu, že členové okrskových volebních komisí tuto podmínku od 1. 1. 2023 nesplňují, nejsou podle zákona o nemocenském pojištění zaměstnanci. To znamená, **že i když do kalendářního měsíce bude členovi okrskové volební komise zúčtována odměna 4 000,- Kč nebo vyšší, pojistné se z ní odvádět nebude.** Tato doba se nebude hodnotit jako doba důchodového pojištění a nebude se za ni vyhotovovat evidenční list důchodového pojištění.

Upozorňujeme, že za člena okrskové volební komise, který byl jejím členem v roce 2022, musí být zaslán evidenční list důchodového pojištění ČSSZ v případě, že mu byla zúčtována do kalendářního měsíce odměna ve výši aspoň 3 500 Kč nebo úhrn této odměny a zúčtovaného příjmu z jiného zaměstnání malého rozsahu vykonávaného pro téhož zaměstnavatele (pro obec) činil aspoň 3 500 Kč.

Ministerstvu vnitra se dlouhodobým legislativním úsilím podařilo dosáhnout toho, že od 1. 1. 2023 nebude zvláštní odměna za výkon funkce člena okrskové volební komise krácena žádnými odvody. Obecní úřady ¹²¹ tudíž do 30 dnů po ukončení činnosti okrskové volební komise budou tyto odměny za dodržení sto procentní účasti člena vyplácet v plné výši.

Výplata zvláštní odměny obecním úřadem

Zvláštní odměnu a paušální náhradu ušlého výdělku pro členy okrskové volební komise vyplatí do 30 dnů po ukončení činnosti okrskové volební komise obecní úřad. Činnost okrskové volební komise je ukončena patnáctým dnem po vyhlášení celkových výsledků voleb Státní volební komisí (v případě voleb do Senátu, do zastupitelstev krajů, do zastupitelstev obcí a volby prezidenta republiky za předpokladu, že nebyl podán návrh na soudní přezkum).

Nárok na náhradu ušlého výdělku člena okrskové volební komise, který není v pracovním poměru ani v poměru obdobném pracovnímu poměru, avšak je výdělečně činný, je však třeba u obecního úřadu uplatnit a výdělečnou činnost prokázat např. živnostenským listem, zápisem v obchodním

rejstříku nebo jiným dokumentem. Zaměstnavatel, který svému zaměstnanci vykonávajícímu funkci člena okrskové volební komise poskytl pracovní (služební) volno a náhradu mzdy (platu, služebního příjmu, odměny) ve výši průměrného výdělku, se může následně obrátit na příslušný obecní úřad a požádat o refundaci náhrady mzdy (platu, služebního příjmu, odměny), která mu bude vyplacena, neboť se jedná o výdaj související s volbami podle čl. I odst. 2 písm. k) směrnice Ministerstva financí č. j. MF-62 970/2013/12-1204, který je možno uhradit z prostředků státního rozpočtu poskytovaných územním samosprávným celkům na úhradu volebních výdajů.

[1] Za členy okrskové volební komise jsou v této informaci bráni i členové zvláštní okrskové volební komise, kteří tuto funkci vykonávají pouze ve volbách do Poslanecké sněmovny a volbě prezidenta republiky, ve kterých voliči za splnění zákonných podmínek mohou hlasovat i na zastupitelských úřadech v zahraničí.

[2] A v daných případech obdobně i zastupitelské úřady.

Zdroj: Ministerstvo vnitra, Odměňování členů okrskových volebních komisí - Volby (mvcr.cz), zveřejněno dne 9. června 2023